

„VOLÁM VÁS K
ALLÁHU
DŮKAZEM
OČIVIDNÝM“

الدعوة AD-DA'WA

- Jazyk: od دعى يدعو de'á-jed'ú – volat k něčemu, přivolávat, svolávat; دعوة – volání, výzva, apel; داعي - دعاة, vyzyvatel
- Terminologie: islámská výzva, islámská osvěta, prezentace islámu
- Sporné termíny – islámská misie
- Orientalistické termíny – islámský aktivizmus, islámský proselytismus

Al-Kurtubí: *„Výzva k náboženství Božímu znamená nařizování dobra a odvracení od zla a toto je jedna z nejdůležitějších charakteristik věřících. Touto vlastností se praví věřící dělí od pokrytců.“*

KORÁNSKÉ DŮKAZY

• قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي ۖ وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

Rci: "Toto je cesta má. Volám vás k Bohu viditelným důkazem, já i ti, kdož mne následují. Sláva Bohu, že nejsem jedním z modloslužebníků!" (Júsuf:108)

• ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ ۗ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ۗ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

Vyzývej k cestě Pána svého moudrostí i kázáním krásným a ved' s nimi spor slovy nejlepšími! Pán tvůj zná nejlépe ty, kdož z cesty Jeho zbloudili, a zná dobře i ty, kdož správně jsou vedeni. (Nahl:125)

DŮKAZY POVINNOSTI DA'WY

- Z Koránu:

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Necht' stane se z vás obec, jež bude vyzývat k dobrému, přikazovat vhodné a zakazovat zavrženíhodné. A takoví budou blažení. (Áli 'Imrán:104)

- Ze Sunny:

Od 'Abdulláha ibn 'Amra ibnu l-'Ás رضي الله عنه, že Posel Boží صلى الله عليه وسلم pravil:

بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً ...

„Předejte ode mne alespoň jeden verš ...“ (al-Buchárí v Sahíhu, hadís č. 3461)

PRO KOHO JE DA'WA POVINNÁ?

- فرض عين Fardu 'ajn x فرض كفاية Fardu kifája
- Základem je علم 'ilm – nauka, znalost
- Fardu 'ajn v rámci možností každého
- Fardu kifája pro učence ve specifičtějších otázkách
- Důkaz:

فَلَوْلَا تَفَرَّ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ

proč by se z každé skupiny nemohl vypravit jeden oddíl, aby se lidé z něho poučili o náboženství
(Tewba:122)

METODIKA DA'WY

- Islámská výzva je cíl, cesta i metoda.
- 'Abdulláh ibn 'Abbás slyšel Posla Božího, když vysílal Mu'áze ibn Džebela do Jemenu k lidem knihy, říci:

ادْعُهُمْ إِلَى شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّي رَسُولُ اللَّهِ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لِذَلِكَ
فَاعْلَمْتُمْ أَنَّ اللَّهَ قَدْ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ خَمْسَ صَلَوَاتٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ، فَإِنْ هُمْ
أَطَاعُوا لِذَلِكَ فَاعْلَمْتُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ صِدْقَةَ فِي أَمْوَالِهِمْ، تُؤَخَذُ مِنْ
أَغْنِيَائِهِمْ وَتُرَدُّ عَلَى فُقَرَائِهِمْ

„Vyzvi je ke svědectví, že není božstva kromě Alláha a že já jsem Jeho prorokem. Pokud tě v tom poslechnou, nauč je, že Alláh je povinoval pěti modlitbami během každého dne a noci. Pokud tě v tom poslechnou, nauč je, že Alláh je povinoval zekátem z jejich majetku, který je brán od jejich bohatých a navrácen jejich chudobným.“ (al-Buchárí v Sahíhu, hadís č. 1395)

PŘEDPOKLADY DA'WY

- Upřímnost úmyslu
- Znalost toho, k čemu vyzývám
- Znalost, že jen Alláh dává uvěřit
- Znalost toho, jak vyzývám – nutnost následování Sunny a loajalita
- Znalost priorit výzvy
- Znalost lidí a společnosti, jejich prostředí
- Znalost překážek
- Nutnost kolektivního úsilí a specializace

ZNALOST PŘEDMĚTU VÝZVY

- Nehovoř, co neznáš. Neodpovídej na hypotetické dotazy.
- Nelpi na formě, ale na obsahu.
- Da'wa není jen přednášení, psaní, vytváření prezentací a projektů na internetu – je to i přátelská rada, zodpovědné plnění svých úloh, laskavé slovo ...
- Součástí da'wy je i إصلاح *isláh*, náprava muslimů
- Da'wu nelze redukovat na boj s islamofobií. Je to jen její úzká a náročná disciplína.
- Mluvit do medií za islám a muslimy je velmi specifická *da'wa* s vlastními zákonitostmi.
- Nevyzývej sám, rozděl a deleguj úkoly.

KDYŽ UŽ HOVOŘÍŠ O ISLÁMU

1. Musíš vědět, že islámská nauka je nejdůležitější nauka, co je věrouka ahlu s-sunna a co je blud, co je nezbytně nutné vědět, co je povolené a co je zakázané, co je nezbytné pro vykonání povinností. Zbytek se ptej.
2. Musíš znát základy koránských nauk.
3. Musíš znát základy nauk o hadísech.
4. Musíš znát základní fakta ze síry, tj. životopisu Božího Posla *صلى الله عليه و سلم*.
5. Musíš vyzývat k islámu jako celku, v pochopení selef, ne jednotlivého mezhebu nebo skupiny.

JAK VYZÝVAT

- Kázáním krásným a slovem nejlepším
- Neunáhlit se, dát si čas učit se a vyzrát
- Neosočovat, spojovat a nerozdělovat
- Ulehčovat a nepřetěžovat, nestrašit
- Mít na zřeteli dlouhodobé cíle
- Chránit víru, rozum, zdraví, majetek a potomstvo lidí

PRIORITY VÝZVY

- Za *tewhíd* توحيد proti *širku* شرك, za *sunnu* سنة proti *bid'a* بدعة.
- Bourej modly a idoly! Už nejsou kamenné ...
- Za mravnost proti nemravnosti a společenským patologiím.
- Uctívej a buď prospěšný lidem kolem sebe.
- Nenech se zlákat vedlejšími otázkami – *zabijácká témata*

PSYCHOLOGIE VYZYVATELE

- Dá'í = *opinion maker*
- Individualita, ale nikoli egoista neschopný spolupráce
- Synergie nebo diskrepance slova a činu
- Stabilita, empatie, asertivita
- Navázání vztahu a interakce
- Komunikativnost, kreativita
- Haló efekt, d'áblův efekt

PSYCHOLOGIE ADRESÁTA

- Mentální modely – Thomasův teorém
- Předznanost, interkulturní rozdíly
- Dunning-Kruger efekt, anosognosie
- Insinuatione, předsudek, stereotyp
- Osobnostní předpoklady - míra docility, prosociality, dosažené vzdělání, inteligence
- Momentální efekty – únava, nepozornost, očekávání, nabuzení, nálada

SOCIOLOGIE DA'WY

- Teorie her – paraziti x obětavci x většina
- Altruistické odměňování a altruistické trestání
- Konformita, group thinking
- Společenský cit, spirála mlčení
- Výroba konsensu, názor elit, znalostní jez
- Úloha socializace, inkluze
- Úloha společenské marginalizace, exkluze

PŘEKÁŽKY DA'WY

- Teorie x praxe
- Úloha modernity: „Konec dějin“ (F. Fukuyama) a „střet civilizací“ (S. Huntington)
- Problém rámců: „necessary illusions“ a myšlení „there is no alternative“ (N. Chomsky)
- Absolutní pravdy
- Západ x Východ: orientalizmus (E. Said)
- Nenávist k islámu (kvůli muslimům nebo islámu)
- Islamofobie

VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ A JEHO ZMĚNA

- Souhrn a poměr názorů ve společnosti
- Změna probíhá Gaussovou křivkou
- Kompetence, věrohodnost a přesvědčivost
- 3 vlnové délky – bez ef., změna, kontra efekt
- Víra ve spolehlivost x očekávání manipulace, efekt zaujatosti
- Posílnění efektu – sociální důležitost, strach a antagonizmus, kongruence
- Oslabení – přílišná jednostrannost, diskrepance, prezentování opačného názoru než je můj vlastní

SPECIFIKA BOJE S ISLAMOFÓBIÍ

- Cesta konfliktu je samonaplňující se proroctví.
- 3 strany diskursu: muslim, islamofob a islamolog.
- Nutnost znát šarí'atské, kulturní, politické, historické a místní souvislosti.
- Detekuj, demaskuj, pojisti si týl.
- Bud' objektivní.
- Hledej rozpory.
- Nelegitimizuj nenávist. Nediskutuj s jejími ikonami.
- Vyhybej se nátlaku.
- Pozor na rozdíly – logicky správný x empiricky pravdivý; skutečnost x fakt.
- Hra se slovy – insinuance, jemná nenávist, newspeak

SPECIFIKA MEDIÍ

- Oslovení velkého množství lidí v krátkém čase - redukce reciprocit a ovládnutí času
- Text, zvuk, obraz nebo kombinace
- Vytváření reality jejím vracením do diskursu – dvě zrcadla
- Media někomu patří
- Mediální panika, hysterie, zastínění, rámečkování, red herring
- Manipulace s medii – úroveň agendy, úroveň vstupu, úroveň zpracování. Mediální pravda nemusí být pravda.
- Stírání mezi zprávou a komentářem, bulvarizace a infotainment
- Etika – objektivita a získávání údajů
- Máme právo se bránit manipulaci

HLEDÁME MLUVČÍHO

- Mediální zákonitost: musí být prototyp zastupovaných – typický muslimský občan
- Profil: muž, 30 – 50 let, rodilý muslim nejlépe arabsko-českého původu, skvělá znalost obou jazyků a obou prostředí, dostatečně „obyčejný“ a nekontroverzní
- Znalý islámu a praktikující muslim (arabština pomůže)
- Komunikativní, obratný, ideálně se zkušeností reprezentace
- Necht' nikdo jiný do medií (TV, rozhlas, tisk) nehovoří.
- Pokud se neosvědčí – změna dle výše uvedených kritérií

OPOMÍJENÁ MEDIA

- Sociální sítě – aby prospěly, musí být dobře vedeny, jinak škodí (chytrým vezmou čas, hloupým dají hlas)
- Mezilidská komunikace: Každý má 100-200 aktivních známých. Každý váš čin nebo slovo ovlivní vaše známé a známé jejich známých, možná i jejich známé.
- Kázání a přednášky v mešitách a jejich šíření
- Kniha, psaný text
- Umělecký projev